

BLUSRCU.BA - Stranica za sve banjalucane sirom svijeta!

<http://blusrcu.ba>

Božić - najradosniji pravoslavni praznik Dan rođanja Čivota, mirenja i pratičar

06/01/2014 23:45 by Administrator

SARAJEVO - Božić je najradosniji pravoslavni trodnevni praznik, a ako rođamo i Badnji dan, kojim se završava zimski post, onda je to vetrovodne svetkovine okrenuta prvenstveno domu i porodici. Pripreme za Božić počinju ujutro ...

... dana prije, kada počinje božićni post, tokom kojeg se probijačava duh i tijelo.

Centralna proslava u srpskoj narodnoj tradiciji počinje 5. januara, na Tucindan, kada se po selima srećuje pečenica i praznična trpeza.

Tradicija i običaji

Srpski narod danas slavi Božić uz badnjak, slamu, kvocanje, čivovojanjem praseta ili jagnjeta, pečnicu, pohodenjem izvora i bunara, polaznikom ili položajnikom i drugim mnogobrojnim običajima.

Božić se praznuje kao uspomena na dan rođenja Isusa Hrista, sina Božićeg, spasitelja svijeta. To je praznik rođanja novog Čivota, praznik djece i djetinjstva, roditeljstva, očinstva i materinstva. Kod Srba je ovaj praznik ukrajen najljepšim vjerskim običajima i obredima.

Svi običaji imaju jedan osnovni smisao, umoliti Boga da sačuva i uvezava porodicu i imanje domaćina. Na Božiću se izgovara kratka zdravica "Daj, Božiće, zdravlja i veselja u ovom domu, neka nam se rođaju zdrava dječica, neka nam rođa i lozica, neka nam se uvezava imovina u polju, toru i oboru".

Narod se tokom praznika, od Nikoljdana do Savindana, veseli i raduje, u kućama i porodicama vlada prijatno duhovno raspoloženje, ljudi se mire, pratiju jedni drugima uvrede.

Kao jedan od najljepših božićnih običaja je mirboženje s težnjom da se održi mir, spriječi omraza i prekine zavada među ljudima.

Tako se pri susretu ljudi pozdravljaju sa "Mir božići, Hristos se rodio!" Pri tome se ljudi rukuju i ljube.

Badnji dan

Badnji dan je posljednji dan pred Božićem i obilježava se 6. januara. Ujutro rano, večer u zoru, pucanjem iz pušaka i prangija objavljuje se polazak u žumu po badnjak. "Im svane, loži se vatrica i pristavlja se uz nju pečenica.

BLUSRCU.BA - Stranica za sve banjalucane sirom svijeta!

<http://blusrcu.ba>

Ã...Â½ene u kuÃ„â€ji mijese boÃ...Â¾iÃ„â€jne kolaÃ„â•e, torte, pripremaju trpezu za BoÃ...Â¾iÃ„â€j. Tog dana rano ujutro domaÃ„â€jin odlazi da isijeÃ„â•e badnjak, najÃ„â•eÃ„â€je hrastovo drvo, da bi ga te veÃ„â•eri unio u kuÃ„â€ju i time oznaÃ„â•io poÃ„â•etak boÃ...Â¾iÃ„â€jnih praznika. Kada izabere odgovarajuÃ„â€je drvo, domaÃ„â€jin se okreće istoku, tri puta se prekrsti, pomene Boga, svoju slavu i sutraÃ„â€jnji praznik, uzima sjekiru u ruke i sijeÃ„â•e badnjak. Po narodnom verovanju, badnjak se mora posjeÃ„â€ji sa tri snaÃ...Â¾na udarca.

Na Badnji dan se posti. Uglavnom se jede riba, pasulj prebranac, suvo voÃ„â€je, Å¡ljive, smokve, kajsije i peÃ„â•e hljeb koji Ã„â€je biti na stolu sve do Bogojavljenja. Tog dana se niÃ„â€ta ne iznosi iz kuÃ„â€je. Kad se badnjak donese kuÃ„â€ji, uspravi se uz kuÃ„â€ju pored ulaznih vrata, gde stoji do uveÃ„â•e.

Badnje veÃ„â•e

Badnje veÃ„â•e praktiÃ„â•no spaja Badnji dan i BoÃ...Â¾iÃ„â€j. UveÃ„â•e, kada padne mrak domaÃ„â€jin sa sinovima unosi u kuÃ„â€ju peÃ„â•enicu, badnjak i slamu.

Badnjak simboliÃ„â•ki predstavlja ono drvo koje su pastiri donijeli i koje je pravedni Josif zaloÃ...Â¾io u hladnoj peÃ„â€jini kada se Hristos rodio. Badnjak nagovjeÅ¡tava i drvo Krsta Hristovog.

Badnjak se stavlja na ognjiÅ¡te ili peÃ„â€j, a slama se prostire po podu, uz kvocanje i pijukanje, a najÃ„â•eÃ„â€je djeca oponaÅ¡aju Ã...Â¾ivotinje. DomaÃ„â€jica u slamu pod stolom, gdje se veÃ„â•era, stavlja razne slatkiÅ¡e, sitne poklone i igraÃ„â•kice, koje djeca traÃ...Â¾e i pijuÃ„â•u kao piliÃ„â€ji.

PeÃ„â•enica se nosi na raÃ...Â¾nju, obiÃ„â•no dvojica nose izmeÃ„â€u sebe i jedan od njih prvo stupa desnom nogom preko praga i pozdravlja domaÃ„â€jicu i Ã...Â¾ensku djecu rijeÃ„â•ima â€žDobro veÃ„â•e, sreÃ„â€jno Badnje veÃ„â•eâ€œ. DomaÃ„â€jica posipa peÃ„â•enicu i domaÃ„â€jina sa zobi i pÅ¡enicom, odgovarajuÃ„â€ji â€žDobro veÃ„â•e! Ã„â’estiti vi i vaÅ¡a peÃ„â•enicaâ€œ.

Kada se unesu peÃ„â•enica, badnjak i slama, ukuÃ„â€jani se svi zajedno pomole Bogu, proÃ„â•itaju molitve koje znaju, Ã„â•estitaju jedni drugima praznik i Badnje veÃ„â•e i sjedaju za trpezu. VeÃ„â•era je posna, obiÃ„â•no se priprema prebranac, svjeÃ...Â¾a ili suÅ¡ena riba i druga posna jela.

BoÃ...Â¾iÃ„â€j

Prvi dan BoÃ...Â¾iÃ„â€ja je dan radosti raÃ„â€anja, obnavljanja Ã...Â¾ivota. BoÃ...Â¾iÃ„â€j je praznik cijele porodice i zato se oÃ„â•ekuje da ona tokom prazniÃ„â•nih dana bude na okupu.

BoÃ...Â¾iÃ„â€j, 7. januar, poÃ„â•inje unoÅ¡enjem nenaÃ„â•ete vode, doÃ„â•ekivanjem polaznika - poloÃ...Â¾ajnika. To je prva osoba koja ulazi u kuÃ„â€ju na BoÃ...Â¾iÃ„â€j. PoloÃ...Â¾ajnik granÃ„â•icom badnjaka yara vatru govoreÃ„â€ji â€žKoliko varnica, toliko zdravlja, koliko varnica, toliko sreÃ„â€je i veselja, koliko varnica, toliko paricaâ€œ, nabrajajuÃ„â€ji sve Ã„â•ega misli da u domaÃ„â€jinovoj kuÃ„â€ji treba da se umnoÃ...Â¾i, a obavezno zavrÅ¡avajuÃ„â€ji govor rijeÃ„â•ima â€žAmin, boÃ...Â¾e, daj!â€œ. Na odlasku se poloÃ...Â¾ajnik daruje Ã„â•arapama ili peÅ¡kirom, jabukom ili kolaÃ„â•em koji je ispeÃ„â•en zajedno sa Ã„â•esnicom.

Na BoÃ...Â¾iÃ„â€j ujutru zvone sva zvona na pravoslavnim hramovima i puca se iz puÅ¡aka i prangija. DomaÃ„â€jin i svi ukuÃ„â€jani oblaÃ„â•e najsveÃ„â•anje odijelo i odlaze u crkvu na jutrenje i boÃ...Â¾iÃ„â€jnu liturgiju gdje se priÃ„â•eÅ¡taju i zatim kod kuÃ„â€je imaju prvi mrsni doruÃ„â•ak.

Kada svi stanu za sto domaÃ„â€jin zapali svijeÃ„â€ju, uzima kadionicu, okadi ikone, kandilo i sve prisutne, pa preda nekom mlaÃ„â€em da kadi cijelu kuÃ„â€ju. Ã„â’ita se â€žOÃ„â•e naÅ¡â€œ naglas i zatim se lomi Ã„â•esnica.

BLUSRCU.BA - Stranica za sve banjalucane sirom svijeta!

<http://blusrcu.ba>

Dug je spisak narodnih običaja koji krase božićne praznike, od lomljenja pogače pa do igara koje simuliraju tobolje vijanje Božićne žice.

Ljudi se pozdravljaju riječima "Hristos se rodio" i pozdravljaju "Vajštinu se rodio".

Drugi dan Božića se provodi u svečanom, tihom domaćem raspoloženju i posjećuju se najbliže prijatelji i rodbina, a u crkvama službe liturgije zahvalnosti Bogorodici.

Treći dan Božića je Stevanjan ili Sveti Stefan, koji je prva krsna slava po Božiću i u novoj godini. Ovaj dan je dan opštih mirenja i pratićanja i tada se iznose slama i ostaci badnjaka iz kuće.

Zatvorena kompozicija praznovanja za mnoge Srbe se ipak ne dobija Stevanjanom već, ažmalim Božićem, kako se naziva Srpska nova godina, 14. januara.

Rad na Božiću

Dobro je na Božiću, poslije ručka, otpočeti svaki rad. Tada čovjek spratove podizati veliko drvo i slamu, mužki projaviti konje, započeti se kakav posao da bi ljudi cijele godine bili vrijedni i da im poslovi idu od ruke.

Proslava u gradskim sredinama

Proslavljanje Božića danas, u izmijenjenim uslovima životova, narođito u urbanim sredinama, gdje nema ni vatre, ni ognjišta, žume, drveća i gdje je nemoguće na visoke spratove podizati veliko drvo i slamu, ima modifikovanu formu.

Umjesto velikog drveta uzima se manja hrastova granica i manja količina slame. Sve se to, zajedno sa pečenicom, uoči Božića unosi u kuću i stavlja ispod slavske ikone na istočnom zidu stana ili kuće. Zapali se svijeća i kandilo, što simbolizira vatru i ognjište. Kuća se okadi tamjanom, izgovore se molitve koje se znaju ili se pročitaju iz molitvenika, i to već se provodi u prijatnoj porodičnoj atmosferi.

Izvor vijesti: (Vijesti.ba/Glas Srpske)